RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2023/322

z dne 18. oktobra 2022

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2020, oddelek II – Evropski svet in Svet

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2020, oddelek II – Evropski svet in Svet,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju drugega poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0236/2022),

A. ker v skladu s členom 13 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) vsaka institucija deluje v mejah pristojnosti, ki so ji bile dodeljene s temeljnima pogodbama, in v skladu s postopki, pogoji in cilji, ki jih ti dve pogodbi določata, in ker institucije med seboj lojalno sodelujejo;

B. ker Komisija v skladu s členom 317(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) izvršuje proračun Unije na lastno odgovornost, pri čemer upošteva načela dobrega finančnega poslovodenja, in ker v skladu z veljavnim okvirom potrebna pooblastila za izvrševanje oddelkov proračuna, ki se nanašajo nanje, prenese na druge institucije Unije;

C. ker ima Parlament v skladu s členom 319(1) PDEU izključno pristojnost podeliti razrešnico za izvrševanje splošnega proračuna Unije in ker je proračun Evropskega sveta in Sveta oddelek proračuna Unije;

D. ker v skladu s členoma 235(4) in 240(2) PDEU Evropskemu svetu in Svetu (v nadaljnjem besedilu: Svet) pomaga generalni sekretariat Sveta in ker je slednji v celoti odgovoren za dobro upravljanje odobrenih proračunskih sredstev, knjiženih v oddelek II proračuna Unije;

E. ker bi morala biti Evropski svet in Svet kot instituciji Unije in upravičenca do sredstev iz splošnega proračuna Unije pregledna in demokratično odgovorna državljanom Unije in ker bi bilo treba izvajati demokratični nadzor nad njuno porabo javnih sredstev;

F. ker želi Parlament kot organ za razrešnico med postopkom podelitve poudariti poseben pomen nadaljnjega povečevanja demokratične legitimnosti institucij Unije v razmerju do državljanov Unije, in sicer z večjo preglednostjo in odgovornostjo, oblikovanjem proračuna glede na uspešnost in dobrim upravljanjem človeških virov;

G. ker Parlament že skoraj 20 let izvaja uveljavljeno in spoštovano prakso podeljevanja razrešnice vsem institucijam, organom, uradom in agencijam Unije za njihove upravne odhodke in ker Komisija nadaljevanje te prakse podpira;

H. ker je evropska varuhinja človekovih pravic (v nadaljevanju: varuhinja) v odločbi o strateški preiskavi OI/2/2017/TE o preglednosti zakonodajnega postopka v Svetu zapisala, da praksa Sveta v tem postopku pomeni nepravilnost, ki bi jo bilo treba odpraviti, da bodo državljani lahko spremljali zakonodajni postopek Unije;

I. ker sodna praksa Sodišča Evropske unije potrjuje, da imajo davkoplačevalci in javnost pravico biti seznanjeni, kako se uporabljajo javni prihodki;

J. ker Parlament zaradi nesodelovanja Sveta v postopku razrešnice že več kot deset let ni mogel sprejeti informirane odločitve o podelitvi razrešnice;

1. obžaluje, da Svet še vedno ni pripravljen sodelovati v postopku razrešnice, zaradi česar je Parlament prisiljen, da razrešnice ne podeli;

2. obžaluje, da proračun Evropskega sveta in Sveta ni bil razdeljen na dva ločena proračuna, kot je Parlament priporočil v nedavnih resolucijah o razrešnici, da bi se povečale preglednost, učinkovitosti porabe in odgovornost vsake od teh dveh institucij;

3. želi spomniti, da so ključni kazalniki uspešnosti splošno priznano orodje za merjenje uresničevanja zastavljenih ciljev; poziva Svet, naj v svoja poročila o upravljanju vključi povzetke svojih ključnih kazalnikov uspešnosti in s tem povezanih rezultatov;

4. obžaluje preskope informacije o izvajanju akcijskega načrta Sveta za enakost spolov in o ukrepih, sprejetih za enake možnosti za invalide, zaposlene v Svetu; slednjega poziva, naj posreduje informacije o uravnoteženi zastopanosti spolov, geografski razčlenitvi in invalidnosti uslužbencev ter o povezanih internih politikah;

5. obžaluje, da Svet ni upošteval resolucije Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o tem, da je treba oblikovati namensko sestavo Sveta za enakost spolov ([1]), in vztraja, da bi tak forum zagotovil boljše vključevanje enakosti spolov v politike in strategije Unije ter bistveno usklajevanje in napredek pri glavnih vprašanjih, povezanih z enakostjo spolov;

6. opozarja, da Svet v skladu s členom 286(2) PDEU imenuje člane Računskega sodišča po posvetovanju s Parlamentom, in se zaveda težav pri doseganju uravnotežene zastopanosti spolov zaradi obstoječega postopka imenovanja; opozarja na precejšnje neravnovesje med spoloma na Računskem sodišču, kjer je bilo leta 2020 le osem računskih sodnic v primerjavi z 18 moškimi; znova poziva Svet, naj še enkrat razmisli o postopku imenovanja, da bi ta problem rešili s konkretnimi ukrepi, kot je obveznost, da države članice predstavijo po enega kandidata vsakega spola;

7. obžaluje, da Svet uveljavlja svoje pristojnosti v več postopkih imenovanja v številne institucije, organe, urade in agencije Unije, ne da bi upošteval mnenja zainteresiranih strani; obžaluje, da je že večkrat prezrl priporočila Parlamenta v njegovi posvetovalni vlogi v zvezi z imenovanjem članov Računskega sodišča; vztraja, da je treba izvajanje te pristojnosti Sveta pregledati, da bi zagotovili in okrepili demokratično udeležbo zadevnih institucij, organov, uradov in agencij;

8. opominja na priporočila varuhinje o preglednosti zakonodajnega postopka v Svetu in jih podpira; obžaluje, da postopek odločanja v Svetu še zdaleč ni pregleden, kar vpliva na zaupanje državljanov v Unijo kot transparenten subjekt in s tem ogroža ugled Unije kot celote; poziva Svet, naj sprejme vse ukrepe, potrebne za takojšnjo uresničitev priporočil varuhinje in ustreznih sodb Sodišča Evropske unije;

9. izraža zaskrbljenost zaradi vse večje vloge Evropskega sveta pri obravnavi zakonodajnih dokumentov, čeprav ta institucija nima niti zakonodajne niti izvršilne funkcije in ne uporablja enakih standardov preglednosti kot Svet, zaradi česar od nje ni mogoče zahtevati, da prevzame odgovornost; obžaluje, da je sodelovanje stalnih predstavnikov držav članic pri registru za preglednost povsem prostovoljno, in vztraja, da bi morala vsa stalna predstavništva pred in med predsedovanjem Svetu ter po njem k registru dejavno prispevati; meni, da bi bilo treba poostriti in uskladiti obstoječa etična pravila o nasprotju interesov, izmeničnem zaposlovanju v javnem in zasebnem sektorju ter preglednosti lobijev; spodbuja Svet, naj register za preglednost uporablja v celoti in preseže trenutne omejitve, prav tako pa ga poziva, naj srečanja z neregistriranimi lobisti zavrača;

([1]) UL C 445, 29.10.2021, str. 150.

10. obžaluje, da kodeks ravnanja za predsednika Evropskega sveta kljub številnim zahtevam Parlamenta ni bil usklajen s kodeksoma Parlamenta in Komisije, zlasti kar zadeva dejavnosti, ki jih je treba odobriti po prenehanju funkcije predsednika;

11. obžaluje, da ni prejel informacij o kodeksu ravnanja, ki se uporablja za vse uslužbence Sveta; spominja, da etično ravnanje prispeva k boljšemu finančnemu poslovodenju in večjemu zaupanju javnosti, ki sta nujna za uspeh javnih politik, kot je Računsko sodišče poudarilo v posebnem poročilu št. 13/2019 z naslovom „Etične okvire revidiranih institucij EU bi bilo mogoče še izboljšati“, in da vsako neetično vedenje uslužbencev in članov ali poslancev institucij, organov, uradov in agencij Unije pritegne velik interes javnosti in zmanjša zaupanje v EU;

12. znova izraža globoko zaskrbljenost zaradi potrjenih nasprotij interesov predstavnikov držav članic, udeleženih pri odločanju o politikah in proračunu; je prepričan, da predstavniki držav članic, ki neposredno prejemajo subvencije Unije prek podjetij, katerih lastniki so, ne bi smeli sodelovati v razpravah in pri glasovanju o politikah in proračunskih sredstvih, povezanih s temi subvencijami;

13. znova poziva rotirajoča predsedstva Sveta, naj zavrnejo vsakršno korporativno sponzorstvo pri kritju svojih izdatkov; se zaveda, da se finančni prispevki iz nacionalnih proračunov držav članic zelo razlikujejo in da bi morala imeti vsaka država članica, ne glede na svojo velikost in razpoložljiva proračunska sredstva, enake možnosti za organizacijo uspešnega predsedovanja Svetu, vendar meni, da korporativno sponzorstvo škoduje ugledu, ker bi lahko prišlo do nasprotja interesov; zato ponovno poziva Svet, naj predsedstva Sveta vključi v proračun, da bi zagotovil ustrezne in enotne standarde uspešnosti in učinkovitosti delovnega procesa;

14. opominja, da Parlament v skladu s členom 319 PDEU uresničuje svoje pristojnosti v postopku razrešnice, da je edini odgovoren za podelitev razrešnice za izvrševanje splošnega proračuna Unije in da je proračun Evropskega sveta in Sveta oddelek proračuna Unije;

15. opozarja, da v skladu s členom 335 PDEU „[v] zadevah, povezanih z delovanjem posameznih institucij, […] Unijo zastopa vsaka institucija na podlagi svoje upravne avtonomije“ in da imajo institucije tudi ob upoštevanju člena 59 finančne uredbe potrebna pooblastila in so vsaka zase odgovorne za izvrševanje oddelkov proračuna, ki se nanašajo nanje;

16. ugotavlja, da se v skladu s členom 100 poslovnika Parlamenta „[d]oločbe, ki […] urejajo postopek podelitve razrešnice Komisiji glede izvrševanja proračuna, […] smiselno uporabljajo tudi za […] postopek podelitve razrešnice […] osebam, odgovornim za izvrševanje proračunov drugih institucij in organov Evropske unije, kot [je] Svet“;

17. poudarja, da Parlament že skoraj dvajset let izvaja uveljavljeno in spoštovano prakso podeljevanja razrešnice za upravne odhodke vsem institucijam, organom, uradom in agencijam Unije; opozarja na večkrat izraženo stališče Komisije, da bi moral Parlament to prakso nadaljevati;

18. obžaluje, da Svet že več kot desetletje izkazuje, da ni pripravljen sodelovati s Parlamentom v postopku razrešnice, zaradi česar Parlament ne more informirano odločati o podelitvi razrešnice; meni, da ta nepripravljenost na sodelovanje kaže na popolno omalovaževanje vloge Parlamenta in krši načelo lojalnega sodelovanja med institucijami, kar ima zelo negativne učinke, saj kompromitira transparentnost proračuna Unije in demokratični nadzor nad njim ter spodkopava zaupanje državljanov v Unijo; zahteva polno spoštovanje posebnih pristojnosti in vloge Parlamenta v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije, ki opozarja na pravico davkoplačevalcev in javnosti, da so obveščeni o uporabi javnih prihodkov, in poudarja, da je ta pravica povezana z vlogo Parlamenta v postopku razrešnice kot edine institucije, ki jo neposredno izvolijo državljani Unije;

19. je prepričan, da bi bil dogovor o tem mogoč, če bi Svet pokazal politično pripravljenost za sodelovanje; znova poudarja, da je Parlament pripravljen na konstruktiven dialog, in poziva Svet, naj brez nepotrebnega odlašanja nadaljuje pogajanja z njim, da bi poiskala rešitev v obstoječem postopku za podelitev razrešnice;

20. poudarja svoje stališče, izraženo v resoluciji z dne 4. maja 2022 o nadaljnjem ukrepanju po konferenci o prihodnosti Evrope ([2]), namreč da sklepi konference zahtevajo spremembe temeljnih pogodb, med drugim poenostavitev institucionalne strukture Unije, večjo preglednost in odgovornost v postopku odločanja ter ponoven razmislek o pristojnostih Unije; meni, da so pričakovanja državljanov Unije jasen mandat za izboljšanje preglednosti in odgovornosti, zlasti proračuna Unije in s tem postopka razrešnice;

21. ponovno poudarja, da bi lahko z morebitno revizijo temeljnih pogodb postopek razrešnice postal jasnejši in preglednejši, zlasti če bi Parlament dobil izrecno pristojnost za podelitev ločene razrešnice za vsako institucijo, organ, urad in agencijo Unije, vztraja pa, da bi bila ponovna pogajanja med Parlamentom in Svetom o postopku razrešnice, na katerih bi našli rešitev v smislu boljšega medinstitucionalnega sodelovanja v obstoječem okviru, določenem v pogodbah, prvi korak k rešitvi trenutnega zastoja.

([2]) Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0141.